Diyete Uyum Hakk?ndaki ?nançlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Diyete Uyum Hakk?ndaki ?nançlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20043

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Diyete Uyum Hakk?ndaki ?nançlar Ölçe?i, bireylerin kendilerine reçete edilen diyet programlar?na ne ölçüde uyum sa?layabileceklerine dair sahip olduklar? **bili?sel** ve **duygusal inançlar?** de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Özellikle **Kronik Kalp Yetersizli?i** (KKY) gibi uzun süreli tedavi gerektiren hastal?klarda, beslenme düzenlemelerine ba?l?l?k (uyum) tedavi ba?ar?s?n?n kritik bir bile?enini olu?turur. Bu ölçek, hastalar?n diyet k?s?tlamalar?na ili?kin alg?lar?n?, engelleri ve faydalar? nas?l de?erlendirdi?ini ölçerek, sa?l?k profesyonellerine uyum problemlerinin temelindeki inanç sistemlerini anlama f?rsat? sunar. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, 2010 y?l?nda O?uz ve arkada?lar? taraf?ndan yay?mlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Diyete Uyum, Kronik Kalp Yetersizli?i, ?nançlar, Sa?l?k Davran???, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Beslenme.

Yazarlar

S?d?ka O?uz, Nermin Enç, Zühal Yi?it.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **Kronik Kalp Yetersizli?i** (KKY) tan?s? alm?? hastalarda, hastal???n yönetimi için hayati önem ta??yan diyet k?s?tlamalar?na ve önerilerine ne düzeyde uyum gösterilece?ine dair hastalar?n sahip oldu?u **inançlar?** sistematik olarak ölçmektir. Bu inançlar, hastan?n diyet k?s?tlamalar?n? ne kadar ciddiye ald???, bu k?s?tlamalar?n günlük ya?am üzerindeki etkisine dair alg?s? ve uyumun getirece?i faydalara ili?kin beklentileri gibi boyutlar? kapsar.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerine, hastalar?n diyet uyumunu engelleyen veya destekleyen **bili?sel engelleri** ve motivasyon kaynaklar?n? belirlemede yard?mc? olmay? hedefler. Elde edilen veriler, ki?iselle?tirilmi? hem?irelik ve beslenme dan??manl??? stratejilerinin geli?tirilmesinde temel te?kil eder.

Yap?

Diyete Uyum Hakk?ndaki ?nançlar Ölçe?i, bireyin diyet tedavisini sürdürme yetene?i hakk?ndaki **öz-yeterlik** alg?s?n? ve diyetin sonuçlar?na dair beklentilerini içeren **sa?l?k inanç modeli** çerçevesinde geli?tirilmi? bir yap?y? ölçer. Ölçek, genellikle diyetin zorlu?u, diyetin faydalar?, sosyal destek alg?s? ve diyet k?s?tlamalar?n?n ya?am kalitesi üzerindeki olumsuz etkilerine dair inançlar? de?erlendiren alt boyutlardan olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçülen temel yap?, hastan?n diyet uyumuna yönelik motivasyonel ve bili?sel haz?rl???n? yans?t?r. Yüksek puanlar genellikle diyete uyum konusunda daha olumlu ve destekleyici inançlara i?aret ederken, dü?ük puanlar uyumu zorla?t?r?c? alg? ve engellerin varl???n? gösterir.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal geçerlik çal??malar?, farkl? popülasyonlarda yap?lm?? olabilir; ancak Türkçe adaptasyonuna dair O?uz, Enç ve Yi?it (2010) taraf?ndan yay?mlanan makalede detayl? **psikometrik çal??malar?n** sunulmas? beklenmektedir. Kaynak bilgisi tablosunda geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, bir uyarlama çal??mas?n?n makalesinde yap? geçerli?i (örne?in do?rulay?c? veya aç?mlay?c? faktör analizi), ölçüt ba??ml? geçerlik ve kapsam geçerli?i gibi verilerin analiz edilmi? olmas? muhtemeldir.

Güvenirlik

Güvenirlik bilgisi kaynak tabloda '-' olarak belirtilmi?tir. Ancak, Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? (Cronbach alfa katsay?s?) ve/veya test-tekrar test güvenirli?ini gösteren verilerin sunulmas? gerekmektedir. Yüksek **güvenirlik** katsay?lar?, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretti?ini ve ölçtü?ü yap?y? kararl? bir ?ekilde yans?tt???n? gösterir.

Faktör Analizi

Faktör analizi bilgisi kaynak tabloda yer almamaktad?r. Ölçek, bir uyarlama oldu?u için orijinal yap?n?n korunup korunmad???n? veya Türk kültürüne özgü yeni faktörlerin ortaya ç?k?p ç?kmad???n? belirlemek amac?yla **aç?mlay?c?** ve/veya **do?rulay?c? faktör analizi** yap?lmas? standart bir uygulamad?r. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik olarak desteklenip desteklenmedi?ini ortaya koyar. Faktör analizi sonuçlar?, Diyete Uyum Hakk?ndaki ?nançlar yap?s?n?n boyutlulu?unu netle?tirmek için kritiktir.

Ölçme Arac?

Test Type: Psikometrik Ölçek Uyarlamas? (Adaptation)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi olmamakla birlikte, uyum ve inanç ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r (örne?in, 5'li veya 6'l? Likert).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Klinik Popülasyon

Age Group: Yeti?kinler (Kronik Kalp Yetersizli?i tan?s? alm?? hastalar dikkate al?narak)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Population Details: Ölçek, özellikle **Kronik Kalp Yetersizli?i** olan hastalar?n diyet uyumu inançlar?n? de?erlendirmek üzere kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Diyete Uyum, Kronik Hastal?k Yönetimi, Bili?sel ?nançlar, Sa?l?k Psikolojisi, Hem?irelik Ara?t?rmalar?, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanan kaynakta ORCID bilgisi bulunmamaktad?r.

Affiliation Email addresses: Sa?lanan kaynakta bulunmamaktad?r.

Correspondence Address: S?d?ka O?uz ile ileti?im için sa?lanan e-posta adresi: sidikaoguz@yahoo.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe adaptasyonu 2010 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve ücretlendirme bilgisi, sorumlu yazar S?d?ka O?uz veya orijinal ölçe?in telif hakk? sahipleri ile ileti?ime geçilerek teyit edilmelidir.

Kaynaklar

O?uz, S., Enç, N., ve Yi?it, Z. (2010). Kronik kalp yetersizli?i olan hastalar için inanç ve uyum ölçeklerinin Türkçeye uyarlanmas?. *Türk Kardiyol Dern Ar?, 38*(7), 480-485.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: diyete-uyum-hakkindaki-inanclar-olcegi-toad.pdf

Diyete Uyum Hakk?ndaki ?nançlar Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte yer alan meta veriler aras?nda bulunmamaktad?r. Madde içeri?i için lütfen kaynakçada belirtilen orijinal bilimsel makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM